

Autor: Karel Veliký

Recenze sborníku *Tři svíce za budoucnost*

„Krise vzniká ze všeho nejspíš právě pocitem krize. Nepřejeme si alespoň skrytě kolaps a nový začátek? Řada lidí by dokonce přivítala i změnu k horšímu, jen „aby se něco dělo“. Stanislav Komárek

„Bylo by třeba předělat celý systém – ekonomiku, myšlení... Především ale stabilizovat populaci na mnohem nižší úrovni, vymýtít dogma ekonomického růstu (zisk, zisk, zisk, růst, růst, růst) atd. *Normální politickou cestou* je to cíl nedosažitelný“, domnívá se fyzik Kašík („Proč musí být investice kryté ne zlatem, ale energií“). 1] Pro Milana Calábka, vůdce organizace Mandala, je zase „opravdu vážnou hrozbou problém nesmyslné a nezvládnuté imigrace kulturně nepřizpůsobivých přistěhovalců zejména z islámských zemí zaštiťovaná scestnou ideologií multikulturalismu kladoucí rovnítko mezi primitivismus upadajících subkultur a Dostojevským nebo zenem“ („Mayský kalendář a rok 2012“). 2] V tom s ním souhlasí psycholog Jeroným Klimeš, když kritizuje, že propad evropské porodnosti „dnes bezmyšlenkovitě vyrovnáváme přistěhovalci“, přičemž „dnes“ pro Klimeše znamená „po třech vlnách vykrádání“ (živelná privatizace, žíly Evropské unie, lichva a následné exekuce) od roku 1989 a také duchovně „bezbřehé tápání“.

Je-li však ve sborníku „slušných lidí“ podáván i „Matematický důkaz konce lidstva“, je-li tu z mainstreamově nevšední perspektivy připomínán „drážďanský holocaust“ („Přírodní historie destrukce podle Sebalda“), navrhováno dílčí řešení cikánské otázky („Denní vyplácení dávek“) a uniforma oceňována jako „tradiční maják krizové nonverbální komunikace“ („Železnice a železničáři po kolapsu“); 3] je-li Herr Sarrazin citován jako autorita („Němectví může ze střední Evropy vymizet stejně, jako z Malé Asie kdysi vyprchal element řecký.“), která „nahlas říká věci, které si ostatní myslí, a navíc je má podložené fakty“, autorita, která mluví o skutečných problémech západního světa (ve Francii se nyní takové vážnosti těší Marine Le Penová), přiznává-li se naprostá neefektivita současných levičáckých protestů proti moci („Jsou to jen jakési karnevaly, jež nemají žádný vliv na systém.

Detroit dnes...

Protesty byly nahrazeny happeningy. Je to marnost. Moc už je vůči nim indiferentní, nepotřebuje se legitimizovat symbolicky.“, zjišťuje kunsthistorička Radoslava Schmelzová) a filozofující biolog Stanislav Komárek dochází k přesvědčení, že „uzrál čas na nový dissent“ („je nutno začít pěstovat vzdělání mimo rámec univerzit“), proklamuje na druhou stranu několik autorů svou zakotvenost v židovství, a tak se tu „hledá pokoj ve Starém zákoně“(!), zmiňuje se „rabínská moudrost“ (Zbořil), „židovské anekdoty“ (Sokol) nebo „moudrý židovský myslitel Maimonides“ (Kohák) – ostatně tyto košer konotace má už sám název sborníku, který si může dovolit příliš nebagatelizovat „islámské nebezpečí“. Pomineme-li však přiznané „fantazírování“ Jana Kobyly o bojích „hodně zvědavých jedinců“, mezi něž řadí i novináře, kteří budou v časech „poté“ soupeřit s „loupeživými bandami“ různých Hitlerů, Pol Potů, Stalinů, Castrů a Mao-Ce tungů, 4] jediný opravdový exces a úlitbu moci a její konvenci (obáváme se ale, že mladistvým autorem myšlenou zcela vážně!) představuje příspěvek „Kulturní nekrofilie a jiné deviace“. Onou nekrofilii je totiž míněn „národní svéráz“ a deviacemi jakákoli „obrana identit“, které se přece mají rozplynout v kulturním mišmaši – nepřekvapí, když se autor odvolává na pány „psychoanalytiku“ jménem Kohon a Perelberg. Zelené libůstky jako „Filozofie přežití – permakultura“ naopak kvitujeme s porozuměním. Zvláštní pozornost si zaslouží Cílkova „Křížová cesta pana Alaina de Monéys“ ilustrující na příkladu dotyčného pána (který, jen protože „vypadal jako pán“, byl davem za pruského vpádu do Francie r. 1871 na tržišti jat, několik hodin bit, mučen a nakonec upálen), „co cítí davy ve stavu ohrožení, kdy může propuknout duševní poblouznění podobné epidemii“. Cílek také vytyčuje základní strategie:

Osobní: péče o zdraví (nemoc je drahá), rodinné zázemí (děti jako penzijní fond), posilování psychické odolnosti (duchovno) a rukodělnosti;
Komunitní: vytvoření sítě neoficiálních i oficiálních vládních a zejména nevládních organizací a lokálních ekonomik (rozumná autarkie);
Národní: od státu si nic neslibovat, spoléhat na sebe a pak s tím něco udělat (což jen potvrzuje, že novodobí Češi pro správné řízení svého samostatného státu ještě prostě nedozráli). 5]

Obecně: nedělat dluhy a neprodávat půdu.

Na závěr ještě aspoň 3 veledůležité úryvky:

„Každého z nás, ať už se nám to líbí nebo ne (a většina z nás o tom dokonce ani neví), trh s dluhopisy zasahuje dvěma zásadními způsoby. Zaprvé, značná část peněz, které si odkládáme stranou na stáří, končí jako investice na trhu s dluhopisy. Za druhé, je to právě trh s dluhopisy, co dlouhodobě určuje ekonomické sazby pro ekonomiku jako celek. Přitom peníze nelze mít, určitě ne dlouhodobě, doma. Vždyť kupní síla novodobé dolarové bankovky, která svou dnešní podobu získala v roce 1957, klesla poměřována spotřebitelským cenovým indexem o závratných 87%.“

Niall Ferguson – „Peníze odcházejí jako zloděj v noci“

„Pokles akcií o pár procent je sice směšný, ale velkou část americké střední třídy připravil o

úspory na penzi. Hrůza z toho, jak se zpomaluje růst HDP, by našim předkům připadala legrační, jenže oni nežili ve společnosti, která na něm založila všechny své naděje.“

Jan Sokol – „Jde o přežití“

„I za Brežněvovy éry bylo svým způsobem „dobře a bezpečno“, nepopravovalo se, bylo kde bydlet, co jíst, školství i zdravotnictví bylo zdarma. Co to bylo za frustraci a marnost, si však ještě pamatují dobře a zcela analogicky k tomu dnes ve společenském jícnu temně duní.“

Stanislav Komárek – „Proč apokalypsa?“

Poznámky:

1] Název článku je vlastně parafrází – s největší pravděpodobností netušenou – spenglerovského „krev proti zlatu“. Spenglera ostatně tlumočí i na str. 249 citovaný Berďajev. Českým zástupcem „filozofie zániku“ je Milan Machovec se stejnojmennou knihou (str. 184). O dějinách se pak píše podle Burckhardta (str. 120).

2] Zde nelze nezpomenout na dávný Bertalanffyho povzdech: „Ale je svět, včetně ,rozvojových‘ národů, skutečně lepší, jestliže klademe na stejnou úroveň lovce lebek z Bornea, válčící kmeny v Africe (...), a hrdiny Danta, Shakespeara a Goetha a činíme je všechny ,stejně‘ a ,demokratické‘? (L. von Bertalanffy, *Člověk-robot a myšlení*, Praha 1972, s. 147).

2b] Calábek ve svém příspěvku zmiňuje i „cyklický čas“, „jiné historické vědomí“ (proběhne podobná proměna myslí jako ta, kterou označujeme za přelom středověku a novověku) a hlavně „návrat k archaismu na vyšším stupni“:tedy opět afinita s Fayem a jeho „archofuturismem“.

3] Autor dokonce tvrdí, že „konzervativní přístup a vědomí nadřazenosti zájmu celku jsou cenné a železničáři je mají zažitě“. A že železnice je „nadčasová“ přinejmenším v tomto: patrnost jejích naspů v krajině bude určitě obdobně dlouhá jako patrnost valů starobylých hradišť.

4] Vždyť pro kolik z těchto „zvědavců“ mezi žurnalisty bude jedinou šancí k přežití uchytit se na různých gangsterských „dvorech“ v rolích šašků a velebitelů?! Neboť v „táborech svatých“ (J. Raspail) místo nenajdou...

5] Moderní český národ se do roku 1918 do značné míry formoval proti státu – habsburské říši. Sama idea Státu je našemu politicky nestrukturovanému národu (se silným stavovským deficitem) dost vzdálená.

Obdobné knižní tituly v češtině:

Něco překrásného končí, 2009;

Rozpad komplexních společností, 2009;

Na konci věku, 2010;

Kolaps a regenerace: cesty civilizací a kultur, 2011.

*Cestí „Běžci“ (2010, r. V. Karas):
nadhazují i problém rasy*

Z množství novějších filmů „pro poslední dny“ vybíráme:

Očista: Anarchie (2014, r. J. DeMonaco), Goodbye World (2013, r. D. Henelly), Los Últimos días (2013, r. A. Pastor, D. Pastor), Ukryj se (2011, r. J. Nichols), Turínský kůň (2011, r. B. Tarr), Melancholie (2011, r. L. von Trier) a místy již opravdu hodně aktuální Zrození planety opic (2011, r. R. Wyatt).